

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 638 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת בניסה: 777.

עלון מס' 524 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מרת סבתי שמחה בת סרח [י"ד תמוז] י"א תמוז תשפ"א

999 תשפ"א

בלק - תוכן ענייני הפרשה

- א. בלק מלך מואב מפחד מעם ישראל, שניצחו את סיחון ועוג ושוכנים כעת סמוך לגבולו, וקורא לבלעם בן בעור לקללם.
- ב. בלעם מבקש רשות מהשם ללכת והקב"ה אומר לו, שלא יקללם ושלא יברכם, וכשקראו שליחי בלק לבלעם שנית, הרשה ה' לבלעם ללכת למואב ולדבר אך ורק כפי דברי ה' (כב, ח-ז).
- ג. האתון שעליה בלעם רוכב, רואה מלאך ומשנה מהדרך. בלעם מכה בה והאתון מוכיחה אותו, דו-שיח בין האתון לבלעם. לאחר מכן 'נפקחו' עיני בלעם וגם הוא ראה את המלאך, שהתרה בו שנית, להגיד לבלק אך ורק את שהשם יאמר.
- ד. מפגש בלק עם בלעם (כב, לו-מא).
- ה. בלעם מצוה ב-3 מקומות על בניית 7 מזבחות ועל הקרבת - 14 קרבנות לה' (סה"כ 42 קרבנות) ומנסה לקלל את ישראל בכל אחד מהמקומות. והקב"ה הופך את הקללה לברכה. בלק כועס על ברכותיו של בלעם, ואז בלעם מתנבא על גדולת ישראל לעתיד לבוא, ושישראל יכבשו (לעתיד) את כל העולם ויבוא משיח (כג, א-ל: כד, א-כה).
- ו. במקום לקלל, מציע בלעם לבלק, להחטיא את עם ישראל להצמד ל'בעל פעור', ומצליח להחטיא את עם ישראל בעבודה זרה ובגלוי עריות (כה, א-ז).
- ז. כתוצאה מכך, פורצת מגפה בעם, בה מתים עשרים וארבעה אלף איש. פינחס בן אלעזר הכהן, הורג (תוך כדי שרשרת ניסים), את נשיא שבט שמעון יחד עם בתו של בלק מלך מואב (כזבי בת צור), והמגפה נעצרה (כה, ה-ט).

"וַיבֹא אֱלֹקִים אֶל בַּלְעָם לִילָה" (כ"ב ב)

הקב"ה בא לבלעם בליל פסח

מובא במדרש (במדבר רבה פ"ב י"ב, תנחומא ישן ס' י"א): זה שאמר הכתוב (שמות יב, מב) 'לִיל שְׁמֵרִים הוּא לָהּ', הוא הלילה הזה! ומשמע שבא הקב"ה לבלעם בליל פסח. וכן ביאר הרוקח: 'בלעם לילה' (עם הכולל) בגימטריה 'ליל פסח' (218). אמנם יש להעיר על זה מסדר השתלשלות הדברים בפסוקי התורה, שמשמע שכל מעשה בלק ובלעם אירעה אחר מלחמות סיחון ועוג שהיו בחודשי אלול ותשרי, וכמבואר במדרש (במדבר רבה פ"ט ל"ב). וכן העיר רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל (תפארת יונתן ד"ה והשבות): "איתא ב'מגלה עמוקות' (פר' ואתחנן, אופן ק"ה) שמעשה זה היה בסוף אלול, ולכך אמרו נמתין עד יום טוב ראשון של ראש השנה, ואז נידונים ישראל, וגם לשטן יש רשות בעת ההיא לקטרג, ואז רצה לקלל, ולזה תיבת 'ארה' - ראשי תיבות = א' ראש השנה, אכן כשראה בלעם שישראל תוקעין בשופר בראש השנה, וא"כ אין רשות לשטן לקטרג, ואז אמר 'לינו פה הלילה' (כב, ח) והיה דוחה אותם מיום אל יום עד יום הכיפורים, וצדקה עשה הקב"ה עמהם שלא כעס בעשרת ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים, ולכן נקבעו ימים אלו לתשובה, שהמתינו עד יום הכפורים ואז אין רשות לשטן לקטרג, ואדרבא מלאך רע בעל כרחו יענה אמון, ולכך באמת הוצרך גם כן (בלעם) לברכם, וכשראו כך הלכו להם".

[אוצר פלאות התורה]

כתוב בפרשה (כב, יג): "וַיִּקַּם בַּלְעָם בְּבֹקֶר וַיֹּאמֶר אֶל שְׂרֵי בָלָק לְכוּ אֵל אֲרֻצְכֶם כִּי מֵאֵן ה' לְתַתִּי לְהִלָּךְ עִמָּכֶם".

תמוהה הזריזות הזו לשלחם מיד עם אור בוקר, מדוע מיד כשקם מיהר לשלחם. אומר על כך ה"אור החיים" הק' שדיבר הכתוב בגנות בלעם, להודיע צרות עינו, שמיהר לשלחם קודם הגעת זמן אכילת הבוקר, כפי הנהוג, וחשש שאם יתעכבו בעיר תהיה סעודתם עליו. לכך מיהר לשלחם שילכו לאכול ב"הילטון" לא פה...

ועדיין צריך להבין מה באה התורה ללמדנו בזה, וכי לולא זאת לא ידענו את רשעותו הגדולה של בלעם, והרי היה שפל אישים שפרץ גדרו של עולם, ומה משנה אם נתן 'ארוחת בוקר' לאורחיו או לא.

רעיון מוסרי מאלף מביא על כך הגאון רבי שרגא גרוסברד בספרו "דעת שרגא". וכך הוא כותב: דבר זה בא ללמדנו, שהפגום בבין אדם למקום פגום אף בבין אדם לחבירו.

אנשי העולם טועים לחשוב, שיתכן לחטוא כנגד הקב"ה ועם כל זאת להיות אדם בעל נימוסים ודרך ארץ, זה טעות מוכחת, בלעם שהיה רשע כלפי שמיא היה פגום בצורה נוראה גם כלפי אנשים אחרים. היו לו אורחים שלנו בלילה בביתו ובבוקר מזדרז מיד איך שהתעורר משנתו לשלחם מביתו, כדי שלא יהיה צריך לתת להם פת שחרית, כילות וקמצנות מאין כמוה!!!

אי אפשר להיות רשע כלפי שמיא וביחד עם זה להיות בעל נימוסים ודרך ארץ, מי שירוד מבחינה רוחנית, לוקה בחסר גם בהתנהגותו עם הזולת! ואם תשאל והלא חזינן אנשים חופשיים מן המצוות בעלי נימוסים דרך ארץ ונדיבות לב וא"כ זה לא מחייב שהפגום בבין אדם למקום פגום בבין אדם לחבירו? את התשובה הזו נבין על פי המעשה הידוע שהיה עם רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל.

לרבי יהונתן אייבשיץ היה ויכוח עם השרים של המלך אם אפשר לשנות את הטבע של בעלי חיים. הם טענו שכן. ורבי יהונתן טען שאפשר לאלף אבל לא לשנות.

בינתיים הם אילפו חתול למלצר וכשגמרו קראו לרבי יהונתן שיבוא להיווכח שניתן לשנות את טבע בעלי החיים.

רבי יהונתן אייבשיץ מיהר לבוא סגר את קופסת הטבק ובלא שימת לב סגר על עכבר קטן ובא.

ואז קראו לחתול שימלצר למזומנים. והנה מגיע חתול עם פפיון וסינר ומחלק אוכל למזומנים. רבי יהונתן אייבשיץ פתח את קופסת הטבק ומשם קפץ העכבר, ואיך שהחתול ראה את העכבר זרק את המגש עם כל האוכל ורץ אחרי העכבר ללוכדו, ואז ראו כולם שלבעל חי אי אפשר לשנות את הטבע ואם כן זה רק לאלף!

אדם שפגום בבין אדם למקום גם אם הוא נראה בעל מידות ודרך ארץ זה לא שורשי ואמיתי זהו בסך הכל חלון ראוה והצגה. אם רק תנסה לבדוקו בכוסו, כיסו וכעסו אז תראה את פרצופו האמיתי ואיך הוא פגום בבין אדם לחבירו.

וכבר ראינו את הגרמנים ימ"ש שהיו אנשי התרבות בעולם, ולאן זה הוביל להרג של מיליונים. יסוד זה למדונו חז"ל כל מי שמרחם על אכזרים, סופו להתאכזר לרחמנים.

mit se nae

המשומד מנצח על החיפושים. כעבור זמן מה ציווה המשומד על החיילים לבדוק את ארון הקודש. בצער ובחרדה הביטו היהודים על חילול כלי הקודש באין בידם לעשות מאומה, ולא הבינו מה זה ועל מה זה. פתחו החיילים את ארון הקודש, והנה הוציא המשומד את הבקבוק, הגישו לפחה ואמר: בקבוק זה - דם הילד הנרצח בו! נטל הפחה את הבקבוק לידי, הריח בו, והנה - יין רגיל בו! נבהל המשומד עד מאוד בראותו את הנס הגדול שאירע ליהודים, נפל לרגלי הפחה והודה בפניו על מזימתו הרעה אשר חשב לעשות ליהודים.

ביקש הפחה סליחה מאת היהודים על הפריעו אותם בעת התפילה על לא עוול בכפם, ואת המשומד ציווה להוציא, ולהסיר את ראשו מעליו... ומאז התקינו שלא לקדש ולהבדיל בבית הכסת ה"חורבה". [נפלאות ישראל]

"רְאָה עֲמַל בְּיִשְׂרָאֵל" (כג, כא) - סיפור

סיפר הגרב"צ פלמן זצ"ל, באחד מימי הקיץ בעת שלמד בישיבת פוניבז' היה יום חם במיוחד, והיה קשה לשבת ללמוד. היתה קצת הרגשת רפיון מהחום הכבד, בישיבה לא היו מזגנים, גם מאווררים בקושי היו, ומתוך כך היה חם מאוד. בשעות הצהרים בעת שהתגבר החום, אמר הגרב"צ לחברותא שלו: "בוא נרד אל ה'חזון איש', ונראה מה הוא עושה היום, אם הוא יושב ולומד כדרכו כל הימים, סימן שהחום אינו סיבה להפסיק ללמוד, ועלינו להמשיך ללמוד". ומדיבור למעשה ירדו שני הבחורים לבית ה'חזון איש' לראות וללמוד ממנו מעשה רב, הם נכנסו ביראה לחדרו של גאון ישראל. והם רואים את החזו"א יושב ליד השולחן עם הגמרא והספרים ושקוע כל כולו בעמל התורה כדרכו יום יום. בחדרו של החזו"א היה חם כבכל המקומות. וכן היו בחדר הרבה זבובים ומעופפים אחרים, כיון שבני ברק היתה בנויה בסמוך לפרדסים, ומשם באו להם המעופפים לתוככי הבתים. כל זה לא השפיע על עמל התורה של החזו"א, ולא ראו בו שום שינוי בין יום זה לשאר הימים. מראה החזו"א ביום כזה, ובמצב שכזה, היווה להם תשובה מיידית על השאלה שלשמה באו, אין הבדל בין יום זה לשאר הימים, ומצוות תלמוד תורה נוהגת באותה רמה כבשאר הימים. אלא שהתמיהה גדולה, איך אפשר ללמוד בלא שיפריע לו החום הגדול והזבובים הרבים שבאו בעקבות החום, החליט הבחור שחייבים לשאול שאלה זו את ה'חזון איש' בעצמו.

הוא התקרב אל ה'חזון איש', כדי להמתין לרגע שירים עיניו מהגמרא ויבחין בו, אבל רגע זה התמהמה.

אך הבחור לא וויתר, והחליט להמתין עד שיקבל התשובה לשאלתו. לאחר כמחצית השעה הבחין בו ה'חזון איש' ושאלו לרצונו. הבחור החל לשאול "איך אפשר ללמוד כשכל החדר מלא בהרבה זבובים"?... ה'חזון איש' כתשובה סידר את המשקפים שלו כדי לראות ולחפש את הזבובים שממלאים את החדר, ותוך כדי הוא עונה לבחור "אני לא רואה כלום".

אם ה'חזון איש' לא רואה את הזבובים, ולכן הם לא מפריעים לו אז מה אפשר לשאול, אז הבחור פונה לשאלה השניה והעיקרית, הרי את החום מרגישים גם בלי לראות אותו, והוא אומר ל'חזון איש' חם מאוד היום, "איך אפשר ללמוד בכזה חום"? ה'חזון איש' מתפלא מאוד ואומר "היום חם? והיה נראה שה'חזון איש' מתפלא מה אותו בחור רוצה, הוא ישב ולמד ולא הרגיש לא בזבובים ולא בחום.

ה'חזון איש' שראה את הבחור מתפלא על תשובה זו, המשיך וא"ל "תדע לך, הזבובים והחום הם רק עד שנכנסים לסוגיא, אבל מהרגע שנכנסים לסוגיא, אין זבובים ואין חום, לא מרגישים שום דבר"! [שלמים מציון]

"לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישטה"

(כג, כד) - זה יין או דם? - סיפור

וברש"י: "לא ישכב" - בלילה על מטתו עד שהוא אוכל ומחבל כל מזיק הבא לטרפו, כיצד קורא את שמע על מטתו, ומפקיד רוחו ביד המקום, בא מחנה וגייס להזיקם, הקב"ה שומרם ונלחם מלחמותם ומפילם חללים.

וב'אור החיים' הק': "ישטה" - לפי מה שהקדמנו כי על ידי הריגת עכ"ם נדבקים חלקי הקדושה בעם ה' בסוד כי לחמנו הם (יד, ט) כמו כן אמר כאן ישטה והבן ורז"ל (חולין לה:): למדו מכאן דם שחשוב משקה.

לפני מאות בשנים חי בירושלים יהודי רשע שהמיר את דתו, וכדרך כל המומרים, אף הוא שונא היה את אחיו היהודים תכלית השנאה. יום-יום היה יושב וחורש מחשבות איך להעליל עלילות על אחיו היהודים, ולהמיט עליהם צרות. יום ששי אחד, עלה בלבו רעיון שטני: מנהג היה נהוג בבתי הכנסיות בירושלים לקדש ולהבדיל בבית הכנסת.

גם בחורבת ר' יהודה החסיד אשר בירושלים, שמרו על מנהג זה מדורי דורות. המשומד ידע, כי שמש בית הכנסת נוהג בכל ערב שבת להביא ל'חורבה' בקבוק יין אדום לקידוש ולהבדלה, ולאחר הקידוש בליל שבת, מחביא הוא את הבקבוק בארון הקודש. מיהר המשומד ללבוש בגדי שיראין, כנהוג בעם ישראל לכבוד שבת קודש, ובא לו עם כניסת השבת לחורבת ר' יהודה החסיד, יחד עם כל הציבור המגיע להתפלל ולקבל את פני שבת המלכה. כה שונה היה מראהו בהיותו לבוש כיהודי ירא ושלם, עד שאף בני ביתו לא יכולים היו לזהות את העומד לפניהם. אף מתפללי ה'חורבה', אשר הכירוהו היטב, לא חשדו לרגע במתפלל החדש אשר הופיע בבית הכנסת. לאחר התפילה עזבו המתפללים את בית הכנסת, והלכו לביתם. רק המשומד נשאר לבדו בבית הכנסת. בזריזות ניגש אל ארון הקודש, פתח אותו, הוציא משם את בקבוק היין, והעמיד במקומו בקבוק מלא דם! לאחר שביצע את זממו הנורא, שב לביתו שמח וטוב לב, בחשבו כי סוף-סוף יעלה בידו להתנקם ביהודים.

אך אלוקי ישראל, אשר "לא ינום ולא ישן שומר ישרא"ל", לא הניח בידו לבצע את זממו. באישון לילה, חלם השמש כי איש זקן, נשוא פנים, אשר פניו מזהירים, עומד על ידו ואומר לו: "קום מהר והלכת אל ה'חורבה', כי אש פרצה בארון הקודש, ועומדת לכלות את כל העיר"!!!

ויקץ השמש בבהלה, ויזדרז מאוד, וירוץ אל ה'חורבה' במהירות גדולה, כי ירא פן חס ושלום ישרף בית הכנסת, אך בהתקרבו אל בית הכנסת לא ראה אש. הוא לא חזר תיכף לביתו, אלא נכנס ל'חורבה', והתבונן סביבו לדעת על מה בא לו החלום הזה. הוא ניגש אל ארון הקודש לראות אולי יש שם אש, ופרט אחד עורר את תשומת לבו: דלת ארון הקודש הייתה פתוחה מעט, למרות שסגר אותה היטב. פתח הוא את הארון, ובחן בתשומת לב את תכולתו, בחששו שמא מאן דהוא נגע בבקבוק היין. הוציא את הבקבוק ובדק אותו לאור ה"נר תמיד", ומה נבהל השמש בראותו כי אין זה בקבוק היין שהעמיד, אלא בקבוק מלא דם... מיד הזדרז השמש, שפך את הדם והעמיד יין במקומו. חזר השמש לביתו, ויעל על משכבו שקט ורגוע. אך האיר היום, והמשומד מיהר אל ארמון הפחה, ויגד לו כי היהודים רצחו תינוק נכרי, כדי ללוש בדמו את המצות. חרה אף הפחה מאוד, ויבטיח למשומד כי אם אמנם אמת הדבר, יגזור על היהודים גזירות נוראות, ומרה תהיה אחרית יהודי ירושלים! היהודים נקהלו, כדרכם, לתפילת שחרית של שבת בהנץ החמה, ומה מאוד נבהלו בראותם שהפחה, המשומד וגדוד חיילים באו לבית הכנסת, ויחפשו בו חיפוש מדוקדק, כאשר

"הן עם פלביא יקום וכארי יתנשא" (כג, כד)

סיפורו של הרב וואזנר ראש ישיבת "חכמי לובלין" בבני ברק, רבה של שכונת "זכרון מאיר" בעיר ומחבר סדרת ספרי שו"ת "שבט הלוי", מופיע בספר הנקרא "ולא שבט הלוי בלבד". בסיפור חייו של הרב מתואר כיצד גדל והתעלה בתורה, כשמצעירותו נדבק לתורה, בכל מצב ומול כל קושי. הרב וואזנר זצ"ל לא הגיע מבית של גאונים או גדולי תורה, אלא מבית חרדי רגיל, והקב"ה בכל דור ודור מכין את הצדיקים הללו שתהיה להם הצלה, כדי שיעמידו תורה בכלל ישראל. הוא נולד בעיר וינה שבאוסטריה. רוב היהודים בעיר היו מודרניים, וכך היה החינוך שהתחנכו. כך, למשל, הרב וואזנר בעצמו למד שחיה בצעירותו, כך גם אשתו לעתיד (הידע הזה הוא שעמד להם להינצל, כפי שנראה בהמשך הסיפור).

כשנה וחצי לפני שפרצה מלחמת העולם השנייה, הרגיש הרב וואזנר כי הקרקע בוערת תחת רגליו. הוא שמע על הצורך הנאצי שהתחיל לכבוש מדינות, ויום אחד שמע שיחה של צעירים אוסטריים האומרים לקבוצה של יהודים: "אתם היהודים לא תמשיכו לאכול את לחמנו". הוא שב הביתה ואמר לאשתו, **שקיבל החלטה לעזוב את אוסטריה**, על אף שבאותה תקופה הוא כבר מסר שיעורי תורה בפרשבורג והיה לו ילד קטן בגיל שנה וחצי. חמיו היה איש עשיר, והרב סיפר לו על כוונתו לעזוב את המדינה. **"אני מריח ריח של שריפה. אירופה בוערת. צריך לברוח מכאן!"** "לאן תלכו?" שאל חמיו, והרב וואזנר השיב: "לארץ ישראל".

באותה תקופה שלטו בארץ ישראל הבריטים, והם ניהלו מדיניות שלא אפשרה ליהודים לעלות לארץ בלי 'סרטיפיקט' (אישור עליה). האיטורים הללו ניתנו במשורה, כאשר ההנהגה הציונית, ששלטה על האיטורים הללו, דאגה שרוב מקבלי האיטורים יהיו אנשים חילוניים, ובקושי העניקו מספר איטורים בודדים לחרדים - וזאת כדי שלא יגיעו לארץ יותר מידי חרדים... חמיו טען שזו סכנת נפשות לנסוע לארץ ישראל, ואילו הרב וואזנר טען שזו סכנה להישאר באירופה. החליטו שניהם לשאול תלמיד חכם חשוב שהתגורר בפרשבורג, שהיה מקובל על שניהם. השיב להם אותו תלמיד חכם: "הגמרא (כתובות קי:) אומרת: **'הכל מעלין לארץ ישראל'**, זו הלכה פסוקה ברמב"ם (הלכות אישות פרק י"ג הלכה כ'), ולכן אי אפשר למנוע מאדם לעשות זאת". "ומה יהיה באשר לפרנסה"? הוסיף חמיו להקשות באוזני חתנו. "על מנת כן", השיב לו הרב. "וכיצד תסעו בלי סרטיפיקט"? הרב השיב שישנה אוניה המפליגה לארץ בעליה בלתי לגאלית, והוא יפליג באוניה הזו. הבעיה היתה מה לעשות עם הילד הקטן. הרב וואזנר הסכים להשאירו בבית חמיו, וכאשר הוא יסתדר בארץ, כבר ימצא את הדרך להביאו אליו.

האנגלים שלטו בארץ, והם מנעו מאותן ספינות בלתי חוקיות להגיע לחופי הארץ. הם היו מציבים צופים בחופי ארץ ישראל, כדי שיראו את הספינות מגיעות וימנעו מהן לעגון בחופי הארץ. ואכן, לאחר ימים ארוכים של הפלגה, כאשר התקרבה הספינה לחופי הארץ, התברר לקברניט שהם התגלו על ידי הבריטים, ואם ינסו להתקרב לחוף - ילכדו. הוא המשיך להפליג במרחק מהחוף, כדי לנסות למצוא מקום לעגון, אבל במהלך ההפלגה נגמר הדלק של הספינה, והיא נעצרה במקום. היה זה יום שני של חנוכה שנת תרצ"ט, כאשר הספינה נעצרה מול חוף נתניה, במרחק של כשני קילומטרים מהחוף. הקברניט הודיע לנוסעים, שהדרך היחידה להגיע לחוף היא בשחיה בלילה, **ביום החשוך.**

חודש כסלו, ים סוער, הנוסעים קפצו לים והחלו לשחות. הרב וואזנר סיפר שהוא ואשתו התרחקו מעט מהנוסעים האחרים מטעמי צניעות, והם, כאמור, ידעו לשחות, וזה היה להם להצלה. רק שישה אנשים מכל נוסעי האוניה הגיעו בשלום לחוף! הרב ואשתו נותרו חסרי כל, כאשר רק הבגדים הרטובים לעורם, והם החלו לחפש בית שיש על דלתו מזוזה. כאשר מצאו בית כזה, דפקו על הדלת, עייפים,

רטובים ורעבים. היה זה באמצע הלילה, עוד קודם עלות השחר, ובעל הבית שהתעורר משנתו ופתח את הדלת, גילה שני אנשים רטובים ותשושים. לתדהמתם, פתח הלה בצעקות שיסתלקו, וטרק את הדלת! כל ימיו היה רגיל הרב לומר לבניו, כי יעקב אבינו אמר על עצמו "כי במקלי עבדתי את ה'רדף" (בראשית לב, יא) - ליעקב אבינו היה לפחות מקל, ואילו לו עצמו, אפילו מקל לא היה, ועם כל זאת הצליח לשרוד ולהינצל! לאחר מכן הם דפקו על דלת נוספת, ושם פתחו להם את הדלת, הכניסו אותם פנימה, נתנו להם אוכל ובגדים, ומעט כסף כדי שיוכלו להמשיך בדרכם. הם הגיעו לירושלים, שם החל הרב לחפש ישיבה או כולל, וגם בית מגורים. כסף לא היה להם, ואשתו הצדקת הסכימה להסתובב בין הבתים ולבדוק אם מחפשים עוזרת לנקיון וכיבוס בגדים, כך תוכל להרוויח מעט כסף. כבר ביומו הראשון בירושלים, אסף הרב חבורה של אברכים ומסר להם שיעור בהלכה. לאחר מכן הוא הצטרף לכולל שלמדו בו באותה עת כמה מגדולי הדור, כמו הגרש"ז אויערבך זצ"ל ועוד. העוני היה כל כך גדול, עד שהוא ביקש שיממנו לו כסף לנסיעה לכולל, תוך שהוא מבטיח שגם בשעת הנסיעה יעסוק בתורה ללא הפסקה. אי אפשר לתאר את עמלו בתורה באותם הימים, כאשר הוא בעוני ובחוסר כל. הוא היה גר סמוך לרב דושינסקי (רב העדה החרדית בירושלים), והיה מדבר עימו כל הזמן בלימוד.

סיפר הרב דושינסקי, כי בכל עת שהסתכל לעבר חלונו של הרב וואזנר, היה רואהו יושב ועוסק בתורה, עד שלא ידע אימתי הוא הולך לישון...

בינתיים נולד להם הילד השני כאן בארץ, כאשר בנם הגדול, כאמור, נותר בחו"ל אצל חמיו וחמותו. **מלחמת העולם השנייה פרצה ובמשך שש שנים הם לא ידעו מה עלה מגורל בנם.** הידיעות שהגיעו מעבר לים דיברו על הרג המוני יהודים, והדאגה היתה רבה. כל אותה עת הרגיעו הרב דושינסקי והבטיח כי בעזרת ה' יראה את בנו בריא ושלם ויגדלו לתורה. בנסים גלויים הצליח הילד לשרוד את ימי השואה הנוראים. חמיו מסר אותו לידי גויה הונגרית, יחד עם בן דודו, ושילם לה הון עתק, תוך שהוא מבטיח לה שאם הילד יינצל, ישלם לה סכום כסף נוסף. אותה גויה שמרה על שני הילדים במסירות, וכל אימת ששמעה שהקלגסים הארורים מחפשים אחרי יהודים, החליפה מקום מחבוא.

פעם אחת הלשינו השכנים הארורים שהיא מחביאה ילדים יהודיים, והקלגסים הגיעו אליה. היא הכחישה בכל תוקף ואז לקחו את בעלה ואמרו לה שאם לא תגלה היכן הילדים, הם יהרגו אותה. הגויה המשיכה להכחיש, והארורים ירו בבעלה למוות! עד כדי כך היתה גדולה מסירותה למען הילדים. אותה גויה היתה מחסידות אומות העולם.

בגמר המלחמה, נותרו הילדים בריאים ושלמים. ובנו הגיע אל הוריו בריא ושלם.

אלו הן מקצת מהתלאות שעבר הרב במהלך השנים, כאשר בכל מצב המשיך לעמול בתורה, עד שיצא שמו למרחקים. כבר בגיל עשרים ושש הוא התמנה למורה הוראה ודיין ב'עדה החרדית' בירושלים. זה היה דבר מופלא ויוצא דופן, עד שבאחד מעיתוני אותה תקופה פורסמה הידיעה המופלאה, שה'עדה החרדית' מינתה אברך צעיר לדיין.

שמעו הגיעו עד ל"חזון איש", והוא פנה אליו בבקשה שיבוא לכהן כרבה של שכונת "זכרון מאיר" בבני ברק.

ואכן הרב וואזנר הגיע לבני ברק, שם הקים את ישיבתו הגדולה, ישיבת "חכמי לובלין", הרביץ תורה ברבים, פסקיו שהופיעו בספרי "שבט הלוי" התפרסמו בעולם כולו והוא העמיד אלפי תלמידים, המפוזרים בכל קצוות תבל.

התקיימו ברב דברי המשנה באבות (פרק ו): "כל העוסק בתורה לשמה - זוכה לדברים הרבה".

"אני נוסע!" קרא הנהג. הוא החל להתניע, והאם מיהרה להיכנס לרכב. תוך רגע נראה פיוח עולה מקצה הרחוב. הם נסעו.

איטה פרצה בבכי קורע לבבות, איזה כיף לאמא ולאחיותיה. הן הולכות לנסוע באוניה, רק היא לא... אבל השכנה עמלה להרגיע את הילדה. לרגע לא התחרטה על הצעד שעשתה. בשום שלב בכלל הדו-שיח המשוונה בינה לבין האמא של בנות משפחת ברקוביץ, לא חשבה השכנה אם היא מדברת בהיגיון, אם זה התפקיד שלה להביע דעה, ומי היא שתתערב. היא עשתה מה שעשתה מתוך דחף פנימי לא ברור, כאילו חייה תלויים בזה. כי אכן, היא היתה שליחה משמים להציל את זכר המשפחה.

איטה נשארה בארץ, ולא יכלה לסלוח לשכנה הרעה שהפרידה אותה מכולן, ומנעה ממנה את הטיול הקסום. מספר שבועות שהו בנות המשפחה על אדמת פולין. הסבא והסבתא קיבלו אותן בהתרגשות ובשמחה. סוף-סוף יכולים הם לראות את הנחת מארץ ישראל. היו אלה שבועות עמוסי חוויה, שהסתיימו באופן טראגי. הסוף ידוע...

בסוף הקיץ עלה היטלר ימ"ש לשלטון בגרמניה, ופולין היתה הראשונה לחוש את נחת זרועו. בחיפה לא ידעו בתחילה מה קורה, למה אי אפשר ליצור קשר, ומדוע לא מגיע כל אות חיים מבנות המשפחה. כשנודעו ממדי האסון, הבינו שאין למי לחכות. האם ובנותיה לבית ברקוביץ נספו ונהרגו על קידוש השם, ה' יקום דמן.

הנצר היחיד שנשאר ממשפחת ברקוביץ החיפאית היה הילדה הקטנה שהשכנה לא נתנה לה לנסוע. היא נותרה בחיים, גדלה בצל אביה, ולימים נישאה והקימה משפחה לתפארת, מחשובי המשפחות בחסידות גור.

[מתוך השגחה פרטית 22]

"את אשר תברך מברך ואשר תאר יואר..."

(כב, ו) - את נשאת איתו! - סיפור מרגש

בשנת תרצ"ג, עלה זוג צעיר מפולין לארץ ישראל. משפחת ברקוביץ. הם השאירו מאחור משפחה אוהבת והורים מסורים, ועלו לחונן את עפר הארץ.

עד שנת תרצ"ז כבר היו להם ארבע בנות. בכל פעם שההורים הצעירים והמאושרים חבקו תינוקות רכה וזעירה, היה אושרם מהול בכאב ובגעגוע. הסבא והסבתא מעולם לא ראו את הבנות, ילידות ארץ הקודש. האם החזיקה קשר רצוף של מכתבים עם הוריה שבפולין, כאשר פעם אחר פעם עולה השאלה, מתי ייפגשו וירגיעו את הגעגועים העזים.

בשלב מסוים הוחלט לבצע את הביקור בפועל. משפחת ברקוביץ תיסע לפולין למשך הקיץ. הסבא והסבתא ירוו נחת מהנכדות המתוקות, והילדות תחזקנה את קשריהן עם הדור הקודם, תראינה בעיניהן את השורשים, ותדענה היטב מאיזו משפחה מפוארת באה אימן.

מהרגע שנפלה ההחלטה החלו ההכנות לנסיעה. האם ובנותיה היו אמורות לעלות על אוניה, וזו תינשא על גלי הים במשך שבוע שלם! בשבוע זה היתה האניה אמורה לעגון במספר נמלים, כך שהנסיעה היוותה פרויקט בפני עצמו. המון אוכל, המון בגדים, בגדי קיץ ובגדי חורף, תעסוקה לנסיעה, ניירות ומסמכים ומאות פריטים שאסור לשכוח נארזו בשימת לב.

הילדות היו נרגשות, והציפיה הלכה וגדלה מיום ליום... סוף סוף הגיע היום המיוחל. מוגית נעצרה בסמוך לביתה של משפחת ברקוביץ בחיפה.

ר' חיים יצחק, האב, יצא לסייע בהעמסת המזוודות הכבדות. הילדות קפצו בעליזות ובהתרגשות. עוד רגע הן תעלנה למונית, והוא ינפנף להן לשלום. ההחלטה היתה שרק האם והבנות תיסענה, והוא יישאר בארץ.

פתאום יוצאת מהבניין הסמוך שכנה, גברת בנצלבין. "אתם נוסעים לחוץ לארץ? לפולין?" היא שואלת את האם, כמי שכבר יודעת את התשובה. היא מניחה את ידה על כתפה של הילדה הקטנה, ואומרת, "בשביל מה את צריכה לקחת את כל ארבע הבנות? את איטה תשאירי אצלי. אני אטפל בה כמו שצריך". "מה פתאום?" נרעשה האם לשמע הרעיון, "מה עלה על דעתך? כבר חודש שלם שאנחנו מתכוננות לנסיעה הזאת. אין שום היגיון בזה שאשאיר בת אחת ואסע עם האחרות. היא בת שלי בדיוק כמו כולן".

"את לא תשתלטי על ארבע", פסקה השכנה את פסוקה. "לא נוסעים עם כל כך הרבה ילדים. איטה, את איתו".

איטה, הילדה הקטנה, התחילה לבכות. "אני רוצה לנסוע".

"תראי איך היא רוצה לבוא אתנו", אמרה האמא. "את בכלל..." גברת בנצלבין היתה שכנה קרובה ומסורה, אבל ההתערבות שלה היתה ממש בוטה וחסרת טקט. איזה מין דבר זה, לרדת מהבית ולעצור את המונית לנסיעה מתוכננת?...

הנהג שבתחילה חיכה בנחת, איבד את הסבלנות. "מה הוויכוחים האלה? נוסעים או לא נוסעים?"...

השכנה החזיקה בידה של איטה, והאם המשיכה לדבר ולשכנע בסערות רוחות, "מה קורה שם"...? שאל הנהג בעצבנות. "מה הוויכוחים האלה? אי אפשר ככה". הוא צועק, האמא מתווכחת, והשכנה פשוט לא מרשה לאם לקחת את ילדתה.

בברכת התורה

ברינה

רון

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יוחי: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעילה: רוח בת שמשון מרים בת עזיה: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: שמחה בת סרח - י"ד תמוז

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-חודיה ועל בני פאולה
זיווג הגון: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר רחל בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורסל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נוארה: רות בת לינה: נורית בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102